

حیات

میانہ دانشا مہانہ... ریاضہ دہا ہر وہ مہات فائلم!...

ادارہ مرکزی :

آنقرہ دہ ، استانبول جادہ سندہ آنقرہ
معارف امینلکی پانڈہ کی دائرہ

استانبول بوروسی :

استانبول دہ ، باب عالی جادہ سندہ ۱۱۹ نومرولو
دائرہ مخصوصہ
تلفون : ۳۶۰۷

نومر ۱۰ ہر ہر دہ ۱۰ فرور دہ .

سنہ لکی پوسٹہ ایلہ ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۴ دولار) .

ایونہ واعلان ایشلری ایچین استانبول پووستہ
مراجعت ایڈیلر .
یازی ایشلرلک مرجعی آنقرہ ہر ہر دہ .

۱ نجی جلد

آنقرہ ، ۲۴ مارت ، ۱۹۲۷

صافی : ۱۷

مؤسسہ لک تاریخی و دولت آدمی

جمیتک عمومی مؤسسہ لری باشندہ بولونان
دولت آدمی لرنده آراناجق بر طاقم و صفار وار .
نجه بونلرک اک مهمی ماضی یه عائد تجربہ لردن
استفادہ ایتمکی بیلیمکدر . هر فرد استقباله دوغرو
بورورکن بر طاقم امکانلر قارشیسندہ بولونور .
مؤسسہ لری اداره ایلہ مکلف اولانلر ایچون دہ
بورونہ جک مختلف یوللر اولابیلیر . بونلردن برنی
اختیار ایلہ رکن ماضیدہ یاپیلان تجربہ لر بزه
رہبرلک ایده رسه حرکت مزده کی قوت ، اصابت
ایلہ دیکمز حقندہ کی قناعت ، صاغلام اولور .

هیچ فردی حیات مزده ناصیل حرکت ایتد .
یکمز دقت ایتدیکزمی ؟ خارجی تاثیر لردن
قوت آلان تمایلاتمز تطمین اولونمق ایستہر .
بونک ایچون بر طاقم اشیا آرازه ، اولنر پشندہ
قوشارز . تمایلاتمز تطمین ایده جک اشیا یی
اتخاب ایلہ رکن اک مهم استناد کا همز حافظہ مزدر .
بیلیرز که اسکیدن شو ویا بو ماده بزى تطمین
ایتمشدر . خصوصی حرکتمز ایچون حافظہ نک
قیمتی نه ایسه بر مؤسسہ یی اداره ایلہ یلر
ایچون دہ او مؤسسہ نک تاریخی دہ اودر . هر
هانکی بر تدبیر آلاجق اولان دولت آدمی
قارشیسندہ بر طاقم امکانلر کورور . بونلردن

برنی ترجیح ایده رکن کندیسى ایچوک اک
مهم سائق شواولمالیدر : بوامثالی مؤسسہ نک
باشندہ بولونانلر نه کبی شرائط آلتندہ موفق
اولدیلر ! نه کبی یولدن تدبیرلری عقامتہ اوغرادى
ونه ایچون ؟ بونلر اوزرندہ دوشونمہ مش اولان
بر عمل آدمک حرکتی تصادفہ باغلیدر . بلکه
موفق اولور ، بلکه صرف ایلہ دیککی قوت تماماً
پوشه کیدہر . حالبوکه دولت آدمک زمانى و صرف
ایتدیککی قوت ؛ جمیتک ، دولتک مالیدر . اونک
هیچ بر صورتلہ ضیاعہ اوغرامامسى و محقق بر
ثمرہ ویرمہ سی لازمدر . فردی حیات مزده بر جوق
ترددلر کچیرہ بیلیر ، زمانمزی اسراف ایده بیلیرز .
فقط کوننک معین زمانى جمیت و دولت ایشنه
وقف ایتمکی تعهد ایتمش اولانلرک صرف ایلہ دککری
قوت و زمان ثمرہ ویرمزه بر نوع «سواستعمال»
اولور . اونک ایچون مؤسسہ لک باشندہ بولونانلر
تصادفہ کندیلر نی ترک ایده مزلر . اولنر حرکتلر نی
حسابہ ، تجربه یه استناد ایتدیر مکہ مجبوردرلر .
ماضیدہ کی تجربه لری ایسه مؤسسہ لک تاریخنده
بولورز .

مثلا مکتب سیستہ ممزده کنیشلک احتیاجی
حسن ایدیورز . ایلک تحصیل ایلہ عمومی
تربیه یی آلمش اولانلر دها یوکسک عمومی
تحصیل کورمہ یه جکسہ کیرہ جککری صنعتہ
حاضر لایاجق مؤسسہ لره احتیاجر واردر .
بیلورز که آنجق بو سایہ دہ مملکتک تجارت ،
صنعت ، زراعت حیاتی کورہ نکہ اسیر اولمقدن
قور تولور ، آنجق بو سایہ دہ بر طاقم وطنداشدر
دها قوتلی مستحصل اولابیلیرلر . بوکون شدتله

حسن ایلدیکمز بو احتیاجی دونکی معارف
آدمی لری دہ دویمشدى . بر ر صنایع ، تجارت ،
عملی زراعت ... مکتبلری آچیلدی . بر آرائیق
پوتون بش سنہ لک اعدادیلر بویله مسلکہ توجیه
قیلنمق ایستہ نیلدى . پوتون پوتدیرلردن سوکرا
ینہ وضعیتدن بمنون دککز . چونکه بویولده اولجہ
ویریلن قرارلرک بر قسمی هیچ تطبیق ایلہ مدی .
آچیلان مکتبلرک بر قسمی دہ آرزو ایدیلن ثمرہ یی
ویرہ مدی .

بو حال قارشیسندہ شیمدی یه قادر تعقیب
ایدیلن اصولی بیراقق لازم کلدیکنه شہہ ایدیلہ .
بیلیرمی ؟ فقط یکی بر یول اختیار ایدرکن نه یه
استناد ایده جکمز ؟ شہہ یوق که بو خصوصده اکامین
استناد کاہ بو مؤسسہ لک تاریخندن آلا جفمز
درس لردر : شیمدی یه قادر تعقیب اولونان
و ثمرہ ویرمہ یی اصولک نه ایچون موفقیت تأمین
ایتمدیککی آراشدیر اراق ماضیدہ کی شرائطی
دکیشدیرہ بیلدیکمز زمان یکی و دوغرو بر یول
بولمش اولورز .

ایشته بونک ایچوندر که هر مملکتده
مؤسسہ لک تاریخنہ و هر دورده ویردیککی
ثمرہ نک تثبیتنه اهمیت ویریورلر . هر مملکتده
مؤسسہ لک ماضیسنه عائد وثائقى در حال
بولابیلیرسیکمز . بو اثر لردن هانکی دورلردہ
ونه شرائط آلتندہ بونلرک انکشاف ایتدیککی
اکلا یابیلیرسیکمز .

مع التأسف بزده مؤسسہ لک تاریخی ،
اونلرک ناصیل انکشاف ایتدیککی ، نه ثمرہ
ویردیککی کوستہ ریر وثائق بولق اکثراً قابل

د محمد جك « دن بر پارچه داها »

محمد ايله طاووق خيرسزى

(محمد بر آرائى كوچوك چامليجه ده اوطوران بر قائمقامك امير برادر . چارشى به آليش و بريشه اينر ، يك پيشيرى ، باغچه بللر ، جوجوقلرله اوينار . عسكرلك حياتنه اك راحت و مسعود بر زمانيدر .)

باغچه قايسنك اوكنده آلچاق بر موطباق اُسكمله سنه اوطورمش ، اطرافنه طوبلانان جوجوقلره اينجه سوكوند داللرندن دودوك ياپيوردي . بو اونك جوجوقكن كوشنده اوكره نديكى بر صنعتدى .

« دودوك ياپيورم » ديه تازه داللى كسيكى ، اورس له دن قابوقلرني جيقاره رق اوزرلرني دليكلر وضعيته براقله ممكن اولاييله جكدر . اثرلر اوقويوب قبول ايده جك فقط كرك پروغرام و كرك اداره ايشلرني قطعاً مداخله ايتيه جك بر « اوقومه هيئي » « هيئت ادبيه » كافيدر .

تياو و عالمى ديدى قودينك اك جوق اولدينى بريردر . صنعتكارلر آراسنده كي قيصقانه لر ، حسدر ، مؤلفلرلر اثرلرني اوبنائق ايچون كوستردكلرى خيرچينقلر ، غزته جيلرك تنقيدلر ، هيله لر ، سودالر ، تزويرلر والحاصل هر دورلو انتريقه لره قارشو هدفه طوغرو كيده بيلمك ايجه كوچدر .

اوروپاده دخى موجود اولان بو مشكلات مملكتزده تياو ممتاز بر موقع آلنجه داها جوق اولاجقدر .

بوندن سوكر تياوونك صحنه و ده قوره عايد خصوصياته كي تكاملنى دوشونك لازمكلى يكرمى سنه دنبرى تياو صنعتك كچيرديكى انقلابدن بي خبرز . باشقا مملكتلرده تياو و ده دائر يوزلرجه غزته ، يوزلرجه رساله جيقور ، ده قوره دائر يازيلش اثرلرلر حد و حسابى يوق .

مختلف نظريه لر بر برلرله چارپيشور ، تجربه لر ياپيلور . حتى صرف بو صنعت تجربه لرني ياپاييلمك ايچون مليونلر صرفيله يكي بنالر ، يكي صحنه لر وجوده كتيريلور . صحنه لرك طرزلرى آرييلور ، اثرله محيلى ، محيطله آقنورلرلر قوستومى آراسنده كي مناسبلر تامليل ايديلور ، صحنه دن رسم قالدرييلور . آرئيسلرله رسدن البسه كيدرييلور . موسيقى به كوره ده قور ، پيه سه كوره ضياء تياوونك كوچوكلكى ، بو يوكلكى بيلكلرجه مسئله لر مناقشه ايديلور و صنعت طياره سرعته ايريلورده بز حالا « سروانتوني » دن قالمه ره آليست ده قورلر بيله ياپاماديعزه تأسف ايديلور .

ميرول اسعد

و سوكر صنعت ذوقنده بوكله ن نسلك طوغوراجنى صنعتكارلرلر عددي ده جوغلا جق ، درجه سى بوكله جك و نهايت صنعتكار خلقى و خلق صنعتكارى وجوده كتيره رك بوكونكى عقيم دائره فاسده دن جيقيله جقدى . انسانلر انتساب ايندكلرى مسلكلرك يا شرف ، يارفاه و ياخود هم شرف ، هم رفاه تأمين ايتمه سنه باقارلر .

شيمدى بزده تماشا مسلكى ايسه آرتيق منتسبلرينه شر ايكي فائده دن هيچ برينى تأمين ايده مه يور . ايلك زمانلرده بو يوك بر اميد ايله آتيلان برقاق صنعتكار حياتك بيك دورلو صيقيتيلرى ايچنده شيمدى كنديلرني بيله طانيه جق حاله ككلشدر . اونلرله برابر خلقك تماشا ذوقده آزالشدر .

اوحالده هرايكي طرفي ده شوسقوطلدن فورنارمق ايچون ايلك ياپيلاجق شى خلقك يعنى اونلر تيميل ايده ن شهرلرلر صنعتكارلره بر رفاه و شرف قازاندير جق . وقى احداث ايتله ريدر .

اكر صنعتى سويور واوكا حرمت ايديلور سه ق اولو اونك قدريله متناسب بر اوجاغى ، بر بناسى اولق لازم كلزمزى ؟

انشا اولوناجق بو بنادن هيچ براستفاده مادي به بكمه مك ايچاب ايده ر . كيرادن قور تولان و كنديلرينه ويريله جك مقن معاشرله حياتلرني دوشونميه ن صنعتكارلرلر آرتيق شرف و صنعتدن باشقا برقيغولرى قالماز .

مسلكه اُسكيه ن و يا چاليشاميه جق حاله كلنلرك آتيسى ده موضوع بحث اولاليدر .

دارالدايع يكي تأسس اينديكى وقت اقتدارلرى كورولن بعضى صنعتكارلره تياو حاصلاتدن قيد حيات شرطيله بر حصه ويريلسى تقرر ايتمشدى . هر كنج تياوويه قوشدى . فقط او نظامنامه لر ، او حصه لر ، او وعدلر نه اولدى ؟ اورتاده متين اساسلره ابتنا ايده ن بر مؤسسه ، تاللى طوپراغه كيرمش بر بنا و اونك شهر بودجه سنه تعلق ايتيه ن بر وارداتى اولمايجه بالطبع بونلر هبسى قوم اوستنه يازيلش يازى كي بر روزكارله بر هوا اولور كيدر . بوكونكى صحنه قربانلرينك حالى كوز اوكنده ايكن آرتيق صحنه حياتنه كيم آتيلور ؟

بو برنوع اتخار ديمكدر . بوكون اك كوچوك مأموريت اك بو يوك صنعتكارك قازانديغندن فضا . تأمين اينديكى حالده بر كنج اوكا ايچون انتساب ايتسون . صنعت ايچونمى ؟ بارى او اولسه . اوده يوق . ايندستخانه قوقان و هر طرفدن روزكار اسه ن صحنه لرده او يوقلامق و فنا باصيلش حروفاته اعلانلر اوزرنده كندى اسمنى كورمك ايچونمى ؟

آكلاشيلور كه ايشه بنادن و صنعتكارلرلر رفاهندن باشلامق لازم . فقط اوندن سوكراده مشكلات ايتيه جكدر . رفاه و شرف اولان يره هر كس هجوم ايده جكدر . مملكتك صنعت حصيله طوغان اولاديني طوبلامق ايچون ياپيلان بو يره كيملر كيره بيله جكدر ؟ اوده بر مسئله در

مؤسسه نك غايه به كيده بيلمه سى اونى ممكن مرتبه قوميسونلر و هيئتلكر تأينرندن آزاده و مستقل بر

شيوه لرى دوزه لتيلمك صورتيه ايجه مهم بر تيميل هيئتي وجوده كلدى . بوكون صحنه حياتنه كورديكمز ارطغرل محسن ، راشدرضا ، غالب ، بهزاد ، موحد ، نورالدين شفقى ، وصفي رضا ، امين بليغ ، كمال بگلر كيى كزيده صنعتكارلرلر هب او مكنتك محصيلدر . باشلايان بو حركت ايچون عقيم قالدى ! ايچون صنعت نامنه بو يوك برشيئى ياپيلامادى ؟ ايچون خلق تماشا نامنه قافه شاتنان وودويلرلرندن ، وده قور نامنه جوال اوستنه سورولش و فنا تنويرايدلش قلمكارايشلرندن باشقا برشى كورمه دى ؟

ايچون خلق بوكونكى تماشا جريانلرني تعقيب ايده مه دى ؟ ايچون برارطغرل محسن ، ايچون بر راشدرضا ايتشمه دى ؟ ايچون ارطغرل محسن حياتى برلينلرده روسيه لرده آرادى ؟ ايچون راشدرضا تياترو تجارتنه قاتقدى ؟

ايشته بوتون بو نيچونلرك جوانى غايه لرمنه كيتمك ايچون صرفى لازمكلى غيرتى اولجه مه مكلكمزده و مم التأسف هر تشبثده اولدينى كيى جهد و غيرتك بزي دائما يارى يوله برافاسنده و هر شيدن زياده مه تودسز چاليشامزده آراماليدر .

شيمدى به قدار دارالدايى اداره ايده ن هيئتلر انجمنلر ، قوميسونلرلر ايلك ايشى مسئله نك بر آزده اقتصادى جهتي تحليل ايده رك خسته لنى تشخيص واوكا بر چاره آرامق اولماليدى .

بزده هنوز تياترو كندى مصرفى قورور و صنعتكارلرني كچيندبرر بر مؤسسه تجاربه حاله كلمديكى ايچون آرتيستلر حاصلات ايله كچيندبرمكى دوشونك آتيجق عامه نك ذوقنى اوخشايارق رغبت بولاجق اثرلرك رواجنه برقابو آچقدى .

شهرك بر تياترو بناسى اولماق ويكانه اولان تبه باشى بناسنى ده كيرابه و بره رك دارالدايعك كيرا كوشه لرنده پاناير او يونجىلر كيى اورادن اورابه سورونسه قائل اولق بوكونكى نتيجه به اولدن راضى اولقدى .

تياو و مديرى ، صرف بيلت حاصلاتنى قونترول و آرتيستلر باى تقسيم ايده ن بر محاسب و هيئت ادبيه كندى يازدينى اثرلرك وضع صحنه ايديله سندلر باشقا برشيئله بك فضله مشغول اولامايان حسى بر هيئت و صنعتكارلر نفقه لرني كيشه دن بگلرين و حاصلات اولمايجه قازان قالدبران تجار او يونجى ماهيته ده قالدجه بوكونكى نتيجه به واصل اولق مقرردي .

صنعت ، مهندسلك و يا قوندره جيلق كيى تحصيل و يا اوكره نمكلا اكتساب اولونور بر بيلكى دكلدر صنعتكار جدانى وراثت و طويغولره دنياه كلير .

آريلرده نعل برقاق بك طويغورسه هر ملتك هر نسلنده ده صنعت حسى يوكك اويله برقاق انسان طوغار .

توركلرده ده بو انسانلر طوغمشدر و ياشايور . فقط بونلر عجب بوكون صحنه ده كورديكمز صنعتكارلرلر مرندي عبارتدر ؟

مسئله نسلك صنعتكار اولارق طوغان تكميل فردلرني ميدانه جيقارمق و اونلر دن اعظمى استفاده ايتكدر . خلقك تماشا تربيه سنى آرتيق اونلر ياپاجق

ده لوب قانالر آجديغنی کوره نلر اولا کولومسر لردی .
فقط بر آرز سوکرا بو ابتدائی آنک طائلی برسسه
اوندیکنی کوروخه شاشیر لردی .
مع مافیة محمد معرفتی بوندن ده عبارت دکلدی .
او ایری پارماق لرنی دودوکلک اوستندن کز دیره رک
ایچه ، بانیق فریادلر جیقار لردی . بو ابتدائی بته ،
کوپری باشلرنده ، دوت یول آغزلرنده بیر اقلیمش
آنه لرك ، قیز قارده شلرك ، سوکیلرک آغلا ییشندن
طوبلا نمش بر نوع موسیقی ایدی .
محمد ، آراسیر باشنی قالدیره رق هوا به باقیوردی .
بو صیباق رمضان کونک کونشی کوك یوزینک
بر نقطه سنه میخلانمش کبی دور ییور ، ایتک ییلمه یوردی .
اوکون ، الله قبول ایتسون ، نیتلیدی . آجلفک
اهیتی یوقدی . فقط صومزلقندن دلی داماغنه
یاییشمشدی . سوکرا توتون تیریا کیلکی ده باشنه
وورمشدی .
آه بر کره آقشامی ایده ییلمه ییدی ! آلی زمان
زمان یکی تعمیر ایتدیردیکی یادکار ساعتی کیدیور ،
فقط آقشامی بکله بوب صبر سزلاندیغنی فرق ایدرسه
الله بابا قیزاچمش کبی واز کچیوردی .
ذاتاً غالباً بوکونکی اوروجنک بر آزی ده
بوزوقدی . آه بوجوجوقلر !
بر ساعت اول کوشکک بودرومنده کی یاناغنه
صیرت اوستی یاعش ، نجره دن کیرن ایشیق هلزونی
ایچنده قاینانشان تانارجق لری سیر ایدرکن او یو یاقلمشدی .
صومزلق آتشیله رؤیا کوریوردی ... کویندن
آلاجه اووا به کیدن یول کنارنده بر چشمه ...
هم ده سلطان احمدده کی چشمه به بکزه یین بر چشمه ...
چشمه نك باشنده بر قالا بالیق وار ... کویا بوخیراتی
لیمان باشایا پدیرمش ، کندی آلیله صودا غیتورمش ...
لیمان باشا اونیفورمانسک اوستنده قوجا بر صاریقه
اوکا بر طاس صو اوزاتیور : « ایچ اوله ن ، ثوابدر »
دیور ، وعظ خوجا لری کی عربجه دعا لراوقوروردی .
محمد ، لیمان باشانک طاسندن داملا داملا ایچور . فقط
بردرلو قانامیوردی . بردن بره کوزلرنی آجدیغنی
زمان شاشیرمشدی .
اوك اوچ بومور جاق جوجوغی اوصوله اودابه
کیرمشلر ، جای ایریکنکک ازمیکندن محمدک آجیق
آغزینه صو داملا تیورلردی ... مکر لیمان باشانک
طاسندن ایچدیکی صو بو ایش ...
محمد فنا حالده قافاسی قیزمش ، جوجوقلری
یوقاری قاتک مریدونه قدر قووالامشدی .
أوت ، پچلر الله اعلم اوروجنک بر آزی
بوزمشلردی . ایله لیمان باشانک چشمه سندن ایچدیکی
صویک لدتی اونوتما یاجقدی . شهیدلرک جنت ایرماق لرندن
ایچدک لری صو هر حالده دها طائلی اولما یاجقدی .
* * *
بویله جه حرارتدن دلی داماغی قورومش ،
توتونسزلکدن وجوجوقلرک کورولتیسندن ذهنی
قاریشمش ، دودوکلرینی کسکه دوام ایدرکن قومشو
باغچه لردن برنده بر قادیغنی قویقدی . محمد اولا
یانغین وار صاندی . چاقیسی ، دکنک لرنی آتهرق
برندن فیرلادی .

جوار کوشکلرده نجره لر آجیلور ، باغ ، باغچه
قاپیلرندن قادیغنی ارککلکی انسانلر جیقورددی .
بردن بره جیقلیق کلن اوك باغچه دیوارندن قیرمزی
قوشاقلی ، ماوی منتانلی بر آدم آنلادی . حریف
اولا حیزنی آلامایه رق جاده نك توزلری ایچنه
یووارلانمشدی . فقط درحال کندینی طوبارلادی .
دوشرکن آلدن فیرلایان پوسته کی کبی بریشی آله رق
قاچقه باشلادی :

— خیرسز وار ... طوت ، یا قالا ...

خیرسز محمد دوعرو کلپوردی . نفر هیچ
تردد ایتمه دن یولی کسدی ، قوللرنی آجهرق باغیردی :

— دور اوله ن ... دور دیورم اوله ن ...

خیرسزده محمد کبی کوزینی بوداقدن صاقینان
طاقدن دکلدی . سوغا غک اورتاسنده شدنه چارپیشوب
بره یووارلانیدیلر . خیرسز دیرسکلریله ، تکمه لرله
کندیغنی نفرک آلدن قورنارمه چالیشور . او بو آجار
کلخان بکنک تک باشنه حقندن کلمه به جکنی آکله برق
« یتیشیک ، دوتوک » دیبه باغیر ییور ، تکمه لره
اهمیت و برمه به رک اونو صیم صیتی باجاق لرندن یا قالا یوردی .
چالیمجه دن دوتن صوجیلرک و بر آرنارود باغینک
یاردیمیه خیرسز بره یاتیرلیدی ، کندی قرمزی
قوشاغیله آلی قوی قیص قیوراق باغلانیدی .

نہا یول اوچ بش دقیقه ایچنده پنایر برینه
دوعشیدی . یلدرمه لی قادیلر ، ائتاریلی او افندیلری ،
بر بیغین جوجوق ...

خیرسز بو سستک پک یابانجیسی دکلدی . همان
هرکون جوار کوشکلردن غایت مهارتله براییک طاووق
چالیوردی .

بالخاصه ایکی آی اولنه عائد بروقه سی واردی که
چالیمجه اهالیسنک توپلرنی اورپرتمش ، بر جوق
سینیرلی خانعلری بایلیتمشدی . خیرسز اوکون آلتونی
زاده ده بر کوشک باغچه سندن ایکی بسلی قارامان
قویونی چالق ایسته مشدی . فقط چابوق خبر آلیندینی
ایچون بونی نجره مش ، بوس بوتون الی بوشده
دو غک ایسته مدیکندن حیوانجفلری باغیرته باغیرته
ایکیشر اوچراوقه لی قوروقلرنی کسمشدی . زواللی
قویولر آرقا لرندن قان آقهرق ، بربری آردی صیرا ،
باغچه نك ایچنده دورت دورلر ، باغیریشیرلرمش ...
بو جاناوارا غه محمد فنا ایچرله مشدی .

بو ظالم آدمی بر کره اله کچیرسه عقله کله دک
اشکنجه لر یا باجغنی سویلردی .

ایسته خیرسز اللری باغلی یرده آیاقلرینک دینده
یاتیوردی .

مع مافیة عجا چالیمجه ده قایب اولش بوتون
طاووقلری چالان ، دیری قویولرک قوروغنی کسن
آدم حقیقتاً اومیدی ؟ بوکا دائر کیمه صریخ برشی
بیلمه یوردی . فقط آکلا شیلماز بر هوا نك تأثیری
آلنده بویله بر قناعت حاصل اولیورمشدی .
هر حالده بو خیرسز بوتون مسلکدا شلرنی تمثیل ایله
حساب و بره جکه بکزه یوردی .

قالا بالیغک ایچنده هرملک وصنعتدن انسان

حیات

واردی . فقط پولیس و بکچی یوقدی . حالوکه
خیرسزی تسلیم ایتک ایچون بو مطلقاً لازمدی :
— محمد بو حریفی کیم قارقوله کوتوره جک
او غلوم ؟

محمد پولیس دکلدی ، ژاندارما دکلدی . محله نك
اختیار هیأتیه ده علاقه سی یوقدی . بویله اولدینی
حاله بو وظیفه نك محمد عائد اولدیفنه دائر برعمومی
قناعت واردی . دها ایسی محمدده « بکانه » دیمکی
عقلنه کتیرمه یوردی ، کتیرمه به جکدی . کویا بولوندینی
یرلر اوکا ازلدن بر ودیعه ایدی . بوتون صاحی
اولمایان بهم وعمومی وظیفه لر اوکا عائددی . اطرافنده
میدان آلا جق فلا کتلردن نهایت النهایه اومشولدی .
خیرسزی آجی بادم قارقوله کوتوروب تسلیم
ایتک اوزره بر قومیس یون یاپیلدی . بر متقاعد
اوقاف کاتبی ، ببولی بر آشچی ، بر قاچ
جوجوق ...

محمد ایله طاووق خیرسزی اولدینی حالده بو
کوجوک قافله آجی بادم قارقوله دوعرو بوله
دوزولدی .

§

قارقوله ایکی کیشی واردی : یاشلی بر قومیسر
معاونی ایله کنج پولیس ...

قومیسر کوملکنک قوللرنی صیوامش افطار
ایچون دوماتس صالاطه سی یاپیوردی . آرقاداشی
شدتلی بر مالاریا نوبی کچیریوردی . براوت مندره
آرقا اوستی یاعش ، کوزلری جام کبی پارلا یور ،
آرا صیرا دیشلرنی بر برینه ووره رق « اووف ...
یاندم » دیبه ایکل یوردی .

قومیسر قاشلرنی چانه رق هیئتیه مکیلدی .
افطاره یکر می بش دقیقه قالدیغنی کوسترن ساعته
باقدی :

— برادر بونی یاکلش کتیردیکز ... چینیلی
مرکزیه کوتورمه کزلارم کلیردی ... تسلیم آلامام ...
قوجا قارقوله ایکی کشی یز ... نه بو سرسری یی
بوراده باریندیرمه امکان وار ، نه ده قاضی کویه
کوتوره جک آدم ...

قارقولک اوکنده اوزون بر مناقشه اولدی ..
قومیسر نوح دیور پیغمبر دیبه یوردی .

بو ائنده اوقاف کاتبی اورنادن سر اولمشدی .
بر آرز سوکرا آشچی ایله باغچوان ده اونو تعقیب
ایتدیلر : برینک جولوق جوجوغی سوفرا باشنده
بکله یوردی ، اوته کی ده آمرقولیدی . هم فضله اوله رق
افندیسنک بوکیجه دعوتیلری واردی . حاصلی قارقولک
اوکنده قاله قاله محمد ایله طاووق خیرسزی قالیوردی .

نفرک فنا حالده قافاسی قیزمشدی :

— بئم نه به کرک ... بنده کیدیون ...
دیبه خیرسزی یولک اورتاسنه بیراقدی ، یورومکه
باشلادی .

قومیسر بوتهدیده آلدیرما یور : — کیفک بیلیر
آرقاداش ... ایسترسه کجوز آللرنی کیتسین ، دییوردی .
محمد بردقیقه دیدیکنی یاغابی ، خیرسزی جوزه رک
سوغا غک اورتاسنه بیراقابی دوشوندی . فقط یته
کوکلی راضی اولمادی : محله لی خیرسزی کندینه

معائنك گوزلری

قادین ، نتره بهرك ، هیچقبارق ، دوقنورك
دیزلرینه صاریلیوردی :

— کلیكز ، اه عشقنه ! اولادلركك باشی
ایچین ، بك أفندی ! ...

یاشلی دوقنور ، آجیه قانیقصاصش حسز
كوزلره ، آياقلاړینك دینده اضطرابدن چیلدیرمش
کبی قیورانان قادینه باقدی ، باشنی ساللادی :

— کلیم ، قادین ، کلیم اما ... نه فایداسی
وار ! ...

— بن یاتاغمی صاتم ، کومور آلدیم ، سود
آلدیم ... علاج ده آلیرم ، سز بر کره داها
کوریکز بك أفندی ! ...

دوقنور آجیدی غالباً ، بالطوسنی آلدی ؛
اجزاجیه :

— یارب ساعته قالمز بن کلیم .

دیدى . چیقیدیلر .

دیشاریده پس بر هوا واردی ؛ قارله قاریشیق
یایشقان بر یاغمور یاغمور ، رطوبتلی بر صفوق ،
دریلری دلرهك انسانك ایچنه ایشله یوردی .

دوقنور ، عادتا بر تاجر بالطوسنه بکزمه
احتشامل بالطوسنك یاقاسنی قالدیررکن ، یان کوزله ،
یاننده کی بیرتیق چارشافلی قادینه باقدی : یاغمور ،
پله رینندن بجه سنك کنارلرندن صیزیور ، یاناقلرنده
کوز یاشلریله قاریشیوردی ؛ چامور دیزلرینه قدر
چیقمشدی ، فقط او ، بوتون بونلردن بی خبر کورونویور ،
نفس نفس ، دوقنوره آ کلاتیوردی :

— ثوکجه بر نزله ایدی ، عادى بر نزله ، او
صاحبزندن اخلاصور ایستدم ؛ قایناتوب ایچردم .
سزه کچن سفرده آ کلاتمدی یا ! دوقنور بك ...
باشکزی آغریتیورم ... اوندن سوکره أفندم ...
بر کون اوده قال ، دیدم ، قالمادی . تجارتخانهك
مدبری بك سرتمش ... خوش قالسه یدى ده اوده
اود اوجاق یوقدی یا !

— هانکی تجارتخانه ده چالیشیور ؟ دوقنور
لاف اولسون دیبه صورمشدی ؛ قادینك آ کلاتمه
احتیاجی واردی ؛ هان جواب ویردی :

— « توران اوغوللری » مغازه سنده . آیده
اوتوزلیرا آلیروردی ؛ بش لیرا اودا کیراسی ویریوردق .
قیشین بردن بره باصدیرویرنجه شاشیردق . هیچ
بوسنه کی کبی اولامشددق بك أفندی ! باباسی
سزلره عمر وفات ایدهل ، آلتی سنه در ، هپ صانتدق
ییدك ، آرتیق صاتیلاجق قالدی ، نه آلتده وار ،
نه ئوستده ! یاوروجفمك قازاندینی پارایه قالدق ...
صباحلین ایرکندن کیدر ؛ آقشام کچ وقت کلیر ...
حالبوکه بز اوئی ناصل بویتدکدی ، بك أفندی !
برنجك اولادمزدی ؛ دادیلرله ، والهی دوقنور بك ،
ناز و نعم ایچنده بویتوبوردق . باباسی ، بلکه طانیر .
سکز ، « .... » قوماندانی علی پرتو باشانك اوغلی
ثرپا پرتو بکدی . سلطانی مکتبنده معلم ایکن وفات

غریب کوکلی قیرما ... سن باغازسهك بنده جیغارامی
آناچم ... بن ایچیم سن باق ... مسلمانلغه صیغاری بو ؟
خیرسز جیغارایی آغزندن آناچق کبی حرکتلر
یاییور ، محمدحیرتله اوکا باقیوردی . ایناغا یوردی .
الله ، پیغمبردن بحث ایدهرک ، حق یولندن کورونهرك
اونی جوق آلدائمشلردی . فقط شبهه و تردده
دوشمکندن ده بر درلو کندینی قورتارامیوردی .
خیرسزك توتوندن بر ایکنجی جیغارا صاروب
یابدی . طورنده ، حالنده بردوشکونلک ، محجوبیتنه
بکزر برشی واردی . بوبرقاج نفس توتون دومانى
بر آغیر منت یوکی کبی یاواش یاواش اوموزلرینه
چوکیوردی .

§

خیرسز آرتق نتیجه دن امین طانلی ، طانلی
سویله یور . خسته آنا ماصالنه یتیم قاردهش چو جوقلری
افسانه لری علاوه ایدیوردی .

محمد بوتون بونلرک اویدورما اولدیغنی بیلدیکی
حاله درین بر رفته قایلیمقدن کندینی قورتارامور ،
بولانان کوزلریله اوزاقلره باقهرق دوشونویوردی .
نهایت :

— اوولهن خیرسز ، دیدی ؛ بن سنی
براغورم . ایله اوستکده جوق انسان حق وار ..
راضی کلیرسهك سنی شوراده بر دوکیم .. سوکرا
الریکی جوزه رین ، کیدرسك .

محمد بویله جه هم عدالت وظیفه سنی بر درجه به
قادار یابه جق ، هم ساعترجه یول بورومکدن
قورتولاجق ، هم ده محله لیدن انتقام آلمش اولاجقدی .
خیرسز بو بازارلغه هان راضی اولدی .

مع مافیه محمد خیرسزی ایستدیکی کبی دوکمدی .
چونکه حریف مظلوماه بونی بوکویور ، « وور
قارده شیم ... » دییوردی .

•••

دایاق فصلی ده بیتدکدن سوکرا محمد خیرسزی
چوزدی . فقط کلخان بکی سربست قالدیر قالمز قودوز
بر کوپك شدتیه نفرک اوستنه چوللاندی .

محمد بویله برشی بکلمه یوردی . بردن بره کندینی
طوبارلا یا مایارق بره یوارلاندی .

سرسری وار قوتیه نفری تکمه له یور ، کفر
ایدیوردی . نهایت باغچه لرهك چیتلری اوستندن
آشهرق قاجوب کیتدی .

بر ساعت سوکرا محمد طوباللابه طوباللابه محله
قهوه سنك اوکندن کچیوردی .

قهوه نك اوکنده نارکیله سنی ایچهرک کیف چاتان
بولیلی آشجی :

— محمد افطار ایتدکی ؟ دیدی .

او خوموردانه رق جواب ویردی :

— نه دیمک ؟ ایغز اولورمی بن ؟

— نه یدک باقم ؟

محمد آغلایاجق حالده ایدی . مع مافیه کولمکدن
کندینی آلامادی ، زفاف کیجه سی قوجاسنه ایلک
دفعه لاقیردی سویله بن برکوی کلینی محجوبیتله باشنی
اوتنه طرفه کچیره رك :

— غیری اورالرینی پک صورما ؟ دیدی .

رئاد نوری

تسلیم ایتشدی . سوکرا دیری قوبونلرک قوبروهنی
کسن بو جانوار جزاسز قالمالیدی .

عسکر خیرسزی تکرار اوکته قاندی ، چیفتده
اوکوز سوررکبی آردندن دورتوشله بهرك کونورمکه
باشلادی .

جینیلی قارا قولنه کیدوب کلک آشاغی یوقاری
ایکی ساعتک برایشدی . محمدکدیرمه کیتک ایچون
خجاده بی بیراقدی ، باغچه آزارینه صایدی . فقط بر آرز
سوکرا یولنی غیب ایتدی ؛ تلاش ایتکه باشلادی .
خیرسزاسکی طولومباجی مکتبندن یتشمه بر استانبول
یچقینیدی . نفرک شاشیردیغنی آکلادی ، بربرینه
باغلی الیرینی اوزاته رق اوکا یول صاغلق ویرمکه
باشلادی .

خیرسز دن عقل اوکرنک محمدک عظمت ده دوقونیور :
— سن خیرسز آدامک بریسك ... عقلک

ایرمز ... هایدی یورو ، دیبه اونی قاقیشد بریوردی .
بو ائنده طوب پاتلادی . محمد بودقیقه ده بوتون محله لینگ
سوقرا باشنده اوروج بوزدیغنی دوشوندی . قارا
قولده یمکنی یمکه باشلایان قومیسری کوزینگ اوکته
کتیردی . ایچنده غیراختیاری بر عصیان اویاندی :

— نه غازیغ آرامغه کلدک بورالرده .. خیرسز
سنک آپورتامانلری می صویدیدی ؟ داوارلری می داغه
کونوردیدی ؟ دیبه سویله نیوردی .
خیرسز یالوارمغه باشلادی :

— همه ریم جیبده برپاکت وار ... کوزیکی
سوهیم بر جیغارا یاقده آغریعه ویر ... اوروج
بوزایم ...

محمد اولای ایناغادی : — خیرسزك اوروجی
اولورمی به ؟ دیبه رد ایتدی .

کلخان بکی نفرک ضعیف طرفلری سزمشدی .
یاواش وطانلی برسسه وایدورما برعریجه ایله یاتیق
یاتیق قرآن اوقومغه باشلادی . ایکیده بر ایچنی چکیور :

— نهی الله ... رسول الله .. دردم سندن

غیرینه معلوم دکل ، دیبه سویله نیوردی .
آقشام غریبکی ، آجلق ، تیریا کیلک عمده ده

خیرسزه قارشى آ کلاشیلماز بر رقت و مرحمت
اویاندیمغه باشلامشدی . اوت هرکسک حالی ساده
الله معلومدی . بلکه بو آدم ده باشی دارده قالمش
برخالص مسلماندی . سرت برسسه :

— دور ، دیدی وخیرسزك جینه هکی پاکندن
برجغارا صارارق اغزینه طوتوشدوردی .

کلخان بکی ینه طانلی برسسه :
— قارده شیم بر جیغاراده سن صار ... غالباً

طبقهك اوستکده دکل ، دیدی .
— هایدی یورو ... بن خیرسزك توتوندن
ایچمهك ...

— بویله دیبه همشیریم ... هپ ملماز ..
قاردهش صایلیرز ... هم سوکرا سنده بکا بر

جیغارا ویربرسك ... اوده شیرز ...
— بن سنی نروده کوره جکم که ؟

— اویله ... کیم بیلیر . بلکه بوتون اوتنه کی
خیرسزلرک بایدقنلری بکا اوده ته جکلر .. حبه آناچقلا ..
آه غریب آناچم ... خانونجی خسته ده ... کیم بیلیر
بولی ناصل بکلر ؟ یاپ شو جیغارایی به همشیریم ..